

OBSAH

ÚVOD (*Dr. SOBOTA*) 1

Státoprávní instituce a jejich život (str. 1). — Autentická interpretace ústavy: a) prostým zákonodárstvím; b) zavedenou zvyklostí (str. 2). — Rozdělení látky (str. 4).

I. NABYTÍ, TRVÁNÍ A POZBYTÍ ÚŘADU PRESIDENTA REPUBLIKY (*Dr. SOBOTA*) 5

Volba jediným způsobem nabytí úřadu presidenta republiky (str. 5). — *Podmínky volitelnosti*: 1. Státní občanství; nevolitelnost člena rodu habsbursko-lotrinského; pohlaví a národnost nerozhodují (str. 6). 2. Věk (str. 6). 3. Volitelnost do poslanecké sněmovny; jest zemský president a okresní náčelník volitelný? Nevolitelnost aktivních osob vojenských (str. 7). 4. Omezení opětne volby; neomezená opětovná volitelnost T. G. Masaryka (str. 8). 5. Odsouzení na státní obžalobu překážkou volitelnosti (str. 10). — *Volební období* (str. 10). — Příklad prodloužení volebního období (str. 11). — Zkrácení volebního období: a) úmrtím; b) resignací; c) odsouzením pro velezradu (str. 12). — Lze volbu presidenta republiky anulovati? (str. 13). — President republiky nemůže býti sesazen (str. 13). — *Volební orgán*: Národní shromáždění (str. 14). — Způsob volby a síla presidentského úřadu (str. 15). — Národní shromáždění sborem výlučně volitelským (str. 16). — Volební řízení (str. 16). — Den volby (str. 17). — Místo volby (str. 18). — Jednací řád při volbě (str. 18). — Průběh volebního aktu v roce 1920 a 1927 (str. 20). — Iniciování kandidatury presidenta (str. 21). — Prohlášení výsledku volby a jeho účinky (str. 22). — Nastoupení úřadu (str. 22). — Slib (str. 23). — Odevzdání úřadu (str. 25). — Účinky nabytí presidentského úřadu (str. 26). — Vyhlášení a protokolování volby (str. 27). — Nový president a zahraniční styky republiky (str. 28).

II. POSTAVENÍ PRESIDENTA REPUBLIKY (*Dr. SOBOTA*) 29

1. *Odpovědnost*: Důvody, proč odpovědnost hlavy republikánského státu bývá omezena (str. 29). — Druhy omezené odpovědnosti presidenta republiky (str. 31). — Odpovědnost presidenta čs. republiky vůbec (str. 33). — Trestní ne-

odpovědnost presidenta republiky: v ústavách cizích (str. 35); v ústavě československé (str. 36). — Zákon o trestním stíhání presidenta republiky a členů vlády (str. 36). — Závěry pro neodpovědnost presidenta republiky (str. 45). — Přípustnost přezkoumávání aktů presidenta republiky nejv. správ. soudem (str. 47). — 2. *Čestná oprávnění*: Titul presidenta republiky (str. 49). — Precedence (str. 49). — Stráž (str. 49). — Standarta (str. 50). — Státní znak a pečeť (str. 51). — Representační čestná místa (str. 51). — Obřadní zvyklosti (str. 51). — Státní smutek při úmrtí presidentově (str. 52). — Čestná oprávnění podle práva mezinárodního (str. 52). — Zvláštní čestná oprávnění prvního presidenta republiky (str. 54). — 3. *Hmotná oprávnění*: Plat presidenta republiky (str. 55). — Sídla presidenta republiky (str. 59). — Lány (str. 60). — Správa Pražského hradu a Lán (str. 60). — Jiná hmotná oprávnění (str. 63). — Inkompatibilita (str. 63). — 4. *Ochrana presidenta republiky*: Stav na počátku republiky (str. 63). — Pokusy o vybudování ochrany presidenta republiky (str. 64). — Ochrana hlav jiných demokratických států (str. 65). — Zákon na ochranu republiky (str. 65). — Ochrana presidenta republiky proti nevhodnému vypořádání (str. 68). — Zneužívání jména presidenta republiky (str. 69). — *Kancelář presidenta republiky*: Povaha a význam kanceláře (str. 69). — Působnost kanceláře (str. 72). — Organizace kanceláře (str. 74). — Kancelář presidenta republiky (str. 75). — Ostatní zaměstnanci kanceláře (str. 75). — 6. *Zastoupení*: Zásada osobního výkonu presidentské moci (str. 76). — Ústavní listina o zastupování (str. 77). — Zastoupení u nás dosud nepraktikováno (str. 77). — Kdy a jak nastane případ zastoupení? (str. 79). — Zastupování presidenta republiky vládou (str. 79). — Zastupování náměstkem (str. 80). — Jak se ukončí zastoupení? (str. 80). — Presidentův zástupce a kancelář presidenta republiky (str. 81).

III. PREZIDENT REPUBLIKY A VLÁDA (Dr. SOBOTA) 83

Rozvrh látky (str. 83). — 1. *Princip rozdělení vládní a výkonné moci mezi presidenta republiky a vládu*: Princip dělby práce mezi presidentem a ministry v jiných republikách (str. 84). — Předpisy československé: ústava prozatímní; ústavní listina (str. 85). — a) Dualita vládní a výkonné moci; b) rozšíření výkonné moci presidentovy prostým zákonem (str. 86). — c) přechod práv býv. panovníka v pochybnosti na vládu (str. 88). — 2. *Kterak vláda zasahuje do oblasti vládní a výkonné moci presidentovy?* Vliv vlády na presidentovu aktivitu (str. 90). — A. Má president republiky vlastní iniciativu? (str. 91). — B. Odpovědnost vlády (str. 92). — 1. Širší odpovědnost vlády za projevy souvisící s presidentovým úřadem (§ 66 ú. 1.); (str. 95). — Jsou

novinářské interviewy: projevy podle § 66 ú. 1. (str. 96). — 2. Užší odpovědnost vlády za úkony presidentovy v důsledku kontrasignace (§ 68 ú. 1.); (str. 98). — Smysl kontrasignace (str. 98). — Písemná forma úkonů presidentových (str. 98). — Co jsou presidentovy úkony moci vládní a výkonné? (str. 100). — Otázka kontrasignace negativních aktů presidentových (str. 101). — Podle ú. 1. i nepřislušný ministr může kontrasignovati (str. 101). — 3a) *Vztah důvěry mezi presidentem republiky a vládou*: Důvěra parlamentu a důvěra orgánu vládu jmenujícího (str. 102). — Úprava otázky v jiných státech; úprava v naší ústavní listině (str. 102). — Co praví materiálie, literatura a praxe? (str. 103). — Dosah odpovědnosti vlády před presidentem republiky (str. 103). — 3b) *Jak se president republiky stýká s vládou úřadující*: Cizí ústavy o té věci. Ustanovení naší ústavy (str. 105). — 3c) *President republiky jmenuje a propouští předsedu a členy vlády*: Jmenovací a propouštěcí právo presidentovo ovlivňuje vládu (str. 108). — Právo hlav jiných republikánských států vzhledem k osobním změnám ve vládě (str. 108). — Ustanovení ústavy prozatímní (str. 109). — Ústavní listina (str. 110). — Praxe těchto předpisů a její výsledky: a) *Jmenování vlády* (str. 111). — T. zv. vlády úřednické (str. 112). — Zatímní pověřování vedením vládních věcí (str. 113). — President pověřuje členy vlády řízením jednotlivých ministerstev; ministr bez portefeuille; ministr s plnou mocí pro správu Slovenska (str. 114). — Pověřování téhož člena vlády řízením více resortů (str. 115). — Vzájemné zastupování členů vlády (str. 117). — b) *Propouštění vlády* (str. 117). — Forma jmenovacích a propouštěcích dekretů (str. 119). — Kontrasignace jmenovacích a propouštěcích dekretů (str. 121). — Slib členů vlády (str. 122). — Propouštění vlády Stálým výborem N. S. (str. 122). — *Přehled dosavadních změn vlád republiky Československé* (str. 123). — 4. *President republiky a nařizovací moc*: Význam § 55 ú. 1. (str. 130). — Nařizovací moc presidenta republiky (str. 131). — Účast presidentova na nařizovací moci vlády: a) podle zákona o mimořádných opatřeních (str. 132). — b) podle zákona o mimořádné moci nařizovací (str. 133). — Kontrasignace nařizovacích aktů presidenta republiky (str. 134).

IV. PRESIDENT REPUBLIKY A ZÁKONODÁRSTVÍ (Dr. SOBOTA)

135

President republiky a Národní shromáždění. 1. *Jak president republiky zasahuje do periodického spádu činnosti Národního shromáždění* (str. 135). — Periodicita základním rysem legislativy (str. 135). — Jednotlivé články parlamentní periodicity (str. 137). — a) *President republiky svolává, ukončuje a odročuje zasedání sněmoven Národního shromáždění,*

t. j. kontroluje periodicitu jeho činnosti uvnitř funkčního období (str. 137). — Permanentní revoluční Národní shromáždění (str. 137). — Periodicita parlamentů cizích (str. 138). — Parlamentní periodicitu v Československé republice: Předpisy (str. 139). — Přerušování sněmovních prací (str. 142). — Praxe (str. 143). — Forma svolávání a ukončování sessí (str. 145). — b) *President republiky rozpouští sněmovny Národního shromáždění*: Rozpouštění parlamentu a jeho význam (str. 146). — Rozpouštění parlamentů v jiných republikách (str. 147). — Čs. ústava a rozpouštění sněmoven N. S. (str. 149). — Dosavadní praxe našich předpisů (str. 151). — Účinky rozpouštění (str. 155). — Kdy se účinky rozpouštění dostavují? (str. 157). — 2. *Účast presidenta republiky na zákonodárném procesu*. Co jest zákonodárný proces? (str. 158). — a) *Zákonodárna iniciativa presidenta republiky*: a) v cizích republikách; β) u nás (str. 159). — b) *Usnášení zákonů a president republiky* (str. 161). — c) *Veto presidenta republiky*. Veto podle prozatímní ústavy (str. 161). — Veto podle ústavní listiny (str. 162). — Praxe (str. 164). — Jednotlivé případy veta (str. 164). — Forma veta (str. 166). — Výsledek dosavadních případů veta (str. 167). — d) *Podepisování zákonů*. Význam podpisu republikánské hlavy státu na zákoně (str. 169). — Naše předpisy (str. 169). — Význam podpisu: 1. Souhlas se zákonem (str. 170). — 2. Publikace (str. 171). — 3. Promulgace (str. 171). — Dosavadní případy zkoumání zákonodárného procesu presidentem republiky (str. 175). — Zastupování presidenta republiky při podepisování zákonů (str. 177). — 3. *Projevy presidenta republiky před Národním shromážděním*. Význam poselstev hlav státu před parlamentem (str. 178). — Ustanovení o poselstvech v jiných ústavách (str. 179). — Naše ústava o prohlášení presidenta republiky před sněmovnami N. S. (str. 181). — Odpovědnost za poselství presidenta republiky (str. 182). — Jednání o poselstvích presidenta republiky ve sněmovnách N. S. (str. 183). — Jazyková stránka poselstev (str. 186). — Komunikace písemného poselství sněmovnám (str. 186). Zkušenosti s poselstvím čs. presidenta republiky (str. 187). — 4. *President republiky a Stálý výbor Národního shromáždění* (str. 189). — Funkce Stálého výboru (str. 189). — Stálý výbor a poselství (str. 190). — Zákonodárství Stálého výboru a president republiky (str. 190). — Veto presidenta republiky k opatřením S. V. (str. 191). — *President republiky a sněm Podkarpatské Rusi* (str. 192). — 6. *President republiky a hlasování lidu* (str. 193). — President republiky by podepisoval zákony usnesené lidovým hlasováním. Veta zde není (str. 194). — Lidové hlasování v oblasti autonomního zákonodárství Podkarpatské Rusi nemá místa (str. 194). — *Jsou ještě jiné formy zákonodárné?* (str. 195).

I. Dějiny legislativní úpravy vztahu presidenta republiky k branné moci: Úprava v prozatímní ústavě; úprava v ústavní listině (str. 196). — Přehled o úpravě vrchního velitelství v některých státech s republikánským zřízením (str. 198). — *II. Vojenské vrchní velitelství v bývalé monarchii rakousko-uherské. 1. Právní ustanovení o vojenském vrchním velitelství v bývalé monarchii a literatura o této otázce* (str. 198). — Čl. 5 st. zákl. zák. č. 145/1867 ř. z. a § 5 rak. stát. zákl. zák. č. 146/1867 ř. z. (str. 198). — § 11 uh. zák. čl. XII./1867 (str. 199). — Práva rak. říšské rady a uherského sněmu. Panovníkovo oprávnění k vydávání nařízení v oboru vojenském (str. 199). — *2. Provádění ustanovení o vojenském vrchním velitelství v praxi bývalé monarchie* (str. 201). — Extensivní praxe rakouská. V Rakousku nebylo třeba kontrasignace (str. 201). — Forma panovníkových rozkazů všeobecné povahy (str. 201). — *III. Výklad § 64 odst. 1 č. 10 ú. l.* — *1. Všeobecné poznámky:* Rozbor zákonných materiálů (str. 202). — Výklad vrchní velitelské pravomoci po stránce osobní (str. 203). — Výklad vrchní velitelské pravomoci po stránce věcné (str. 204). — Vydávání rozkazů povahy generelní a abstraktní je jistým případem nařizovací moci podle § 55 ú. l. (str. 206). — Akty vrchního velitelství jsou úkony moci vládní a výkonné. Co nepatří do oboru vrchního velitelství: a) vojenské věci správní (str. 207). — b) vydávání vládních nařízení — c) věci upravené přímo zákonem aneb vyhrazené úpravě formou zákona (str. 208). — Co patří do oboru vrchního velitelství (str. 208). — Určení nižších velitelů k některým úkonům (str. 208). — Určení ministerstva národní obrany k některým úkonům (str. 209). — Není možné svěřiti výkon celé vrchní velitelské pravomoci někomu jinému (str. 209). — Vojenské oddělení kanceláře presidenta republiky (str. 209). — Vztah ministra národní obrany k presidentu republiky (str. 210). — Vojenské pocty presidentu republiky (str. 210). — *2. Ministerská kontrasignace úkonů presidenta republiky z oboru vrchního velitelství* (str. 210). — V bývalé monarchii nebylo kontrasignace třeba. Podle naší ústavy je kontrasignace zapotřebí (str. 211). — Názory literatury ve věci kontrasignace (str. 212). — Rozdíl od poměrů v býv. monarchii (str. 212). — Kontrasignace není potřebí u projevů a názorů (str. 213). — *3. Vedení branné moci v poli* (str. 213). — Námitky proti tomu, aby president vedl za války sám brannou moc (str. 213). — Ustanovení hlavního velitele operujících armád (str. 214). — *4. Normotvorná činnost v oboru vrchního velitelství:* a) Přehled literatury o této otázce a stanovisko k ní (str. 215). — Podle naší ústavy presidentu republiky v oboru vrchního velitelství přísluší

moc nařizovací (str. 218). — Doklady z historie zákona č. 154/1923 Sb. (str. 218). — b) Stanovisko judikatury k normotvorným aktům z oboru vrchního velitelství. Stanovisko nejv. správ. soudu (str. 219). — Stanovisko nejv. vojenského soudu (str. 220). — c) Postavení norem z oboru vrchního velitelství v hierarchii ostatních norem (str. 220). — Názor na normy vydané panovníkem býv. monarchie (str. 220). — Názor na normy vydané presidentem republiky (str. 221). — Vzájemný poměr rak. norem vrch. velitele k takovým normám československým (str. 221). — Může zákon upravit věc původně upravenou normou vrchního velitele? (str. 222). — a) Pochybnosti teoretické; b) naše stanovisko; c) stanovisko nejv. správ. soudu; d) stanovisko legislativní praxe; e) forma normotvorných úkonů z oboru vrchního velitelství, jejich vyhlášení a účinnost (str. 224). — Případy zpětné účinnosti normotvorných rozkazů (str. 226). — 5. *Konkretní opatření v oboru vrchního velitelství*. Všeobecný přehled konkrétních opatření (str. 228). — Ustanovování voj. funkcionářů (velitelů) (str. 228). — Nejvyšší rada obrany státu, meziministerský sbor pro věci obrany státu a generální sekretariát obrany státu (str. 229). — Armádní poradní sbor (str. 230). — Svěřování praporů, udílení pochvalných uznání, nařízení voj. pohřebního průvodu a oficiálního smutku (str. 231). — Určování dislokace vojska (str. 231). — Zřizování a zrušování brigádních a divisních soudů (str. 232). — Ustanovování voj. funkcionářů činných ve voj. trestním řízení (str. 232). Jednací rády voj. soudů (str. 233). — Práva branným zákonem vyhrazená: a) povolení ke vstupu do cizích voj. služeb a povolení ke vstupu cizinců do našich voj. služeb (str. 234). — b) Nařízení mobilisace a demobilisace (str. 234). — c) Nařízení mimořádných voj. opatření v míru (str. 234). — d) Nařízení mimořádných opatření za mobilisace a ve válce (str. 235). — Udílení milosti ve vojenských věcech kárných (str. 235). — Udílení povolení k sňatku důstojníkům, působícím v kanceláři presidenta republiky (str. 236). — Udílení pensí a darů z milosti (str. 237). — 6. *Projevy presidenta republiky jako vrchního velitele branné moci*. Projevy a názory presidenta republiky a jejich forma (str. 237). — IV. *Provádění ustanovení § 64 odst. 1 č. 10 ú. l. v praxi. 1. Všeobecné poznámky* (str. 237). — Publikace normotvorných rozkazů v osobních a věcních věstnících MNO. (str. 238). — Původní popřevratová praxe MNO. (do r. 1923) (str. 238). — Praxe MNO. od r. 1923 (str. 239). — *Přehled dosud vydaných normotvorných aktů presidenta republiky z oboru vrchního velitelství* (str. 239). — Jednotlivé rozkazy (str. 239 a násl.). — Kritika obsahu normotvorných rozkazů presidenta republiky (str. 245). — 3. *Některá významnější konkrétní opatření presidenta repu-*

bliky z oboru vrchního velitelství (str. 245 a násl.). —
4. Významnější projevy presidenta republiky jako vrchního
velitele (str. 248 a násl.).

VI. JMENOVACÍ PRÁVO PRESIDENTA (Dr. KŘOVÁK) 251

Úvod. Rozdělení látky (str. 251). — Část I. *Jmenovací právo
presidentovo podle § 64 odst. 1. č. 8. ú. l.* Článek 1. *Před-
chůdci § 64 odst. 1. č. 8. ú. l.* — Jmenovací právo preside-
ntovo podle původní prozatímní ústavy. Obdoba jmenovacího
práva císařova. O jmenování důstojníků (str. 252). — Jme-
novací právo podle druhé verse prozatímní ústavy. Zvl. o vy-
sokoškolských profesorech (str. 253). — Jmenovací právo
podle ústavní listiny (str. 254). — Soudci (str. 254). — Státní
profesoři a učitelé (str. 255). — Článek II. *Personální úpravy
před platovým zákonem.* — Třídění hodnostní (str. 256). —
Časový postup (str. 259). — Odstup od principu časového
postupu (str. 261). — Článek III. *Změny způsobené platovým
zákonem.* Hlavní zásady platového zákona (str. 262). — Po-
drobnější předpisy zákona (str. 263). — Článek IV. *Rozsah
jmenovacího práva presidentova podle platového zákona.* —
§ 152 pl. zákona (str. 266). — Úřední tituly (str. 266). —
Koho jmenuje president? a) z úředníků (str. 267); b) ze
soudců (str. 269); c) ze státních profesorů a učitelů (str.
270); d) z důstojníků (str. 270). — Praktický dosah jmeno-
vacího práva presidentova (str. 271). — Článek V. *Poměr
§ 152 pl. zák. k § 64 odst. 1. č. 8. úst. listiny.* — Nebyl rozsah
presidentova jmenovacího práva v platovém zákoně zúžen?
(str. 272). — Čl. VI. *Co jest jmenování podle § 64 odst. 1.
č. 8. ú. l. a § 152 plat. zák.* Pojem jmenování podle jednot-
livých zákonů (str. 273). — Pojem jmenování podle § 64
č. 8 ú. l. (str. 274). — Definice pojmu jmenování (str. 275).
— Jmenování a systemisace (str. 276). — Jmenování a
obsazení služebního místa (str. 277). — Jmenování s hlediska
osobního (str. 278). — Speciální zákonné předpisy a) u soud-
ců (str. 279); — b) u vysokoškolských profesorů (str. 282);
usnesení vlády z 14. XI. 1926 (str. 281). — Co není jmeno-
vání? (str. 281). — Služební titul (str. 281). — Článek VII.
Součinnost vlády. Nutnost usnesení vlády ve sboru (str. 283).
— Je možné jmenování bez návrhu? (str. 283). — V právu
navrhovacím obsaženo právo zkoumání formálních předpo-
kladů jmenování (str. 284). — Navrhovací právo prof.
sborů vysokých škol (str. 285). — Navrhovací právo při jme-
nování funkcionářů nejv. správ. soudu a nejv. soudu (str.
287). — Navrhovací právo při jmenování funkcionářů nejv.
účet. kontrolního úřadu a Stát. úřadu pozemkového (str.
289). — Kancelář presidenta republiky (str. 289). — Článek
VIII. *Znění jmenovacího rozhodnutí presidentova.* Písemná
forma jmenovacího aktu (str. 290). — Obsah jmenovacího
aktu (str. 291). — Potřeba unifikace znění jmenovacích

dekretů (str. 292). — Článek IX. *Potřeba kontrasignace — odvolatelnost jmenování.* — Odpovědný člen vlády (str. 293). Postup při podpisování (str. 293). — Odvolatelnost jmenování (str. 293). — Článek X. *Presidentův vliv na provedení jmenování.* Presidentův zájem na uskutečnění jeho jmenovacích aktů (str. 294). — Právo jmenovati neobsahuje v sobě též právo pensionovati (str. 295). — Jak může vláda omezovati presidentovo jmenovací právo (str. 297). — Část II. *Speciální tituly presidentova jmenovacího práva.* — Článek I. *Rozvrh látky.* Druhy titulů jmenovacího práva presidentova (str. 297). — Článek II. *Přímé speciální zákonné tituly ke jmenování státních funkcionářů.* — Jmenování státních funkcionářů ze speciálního titulu (str. 298). — Článek III. *Speciální zákonné tituly k jmenování veřejných funkcionářů* (str. 302). — Článek IV. *Jiné (odvozené) tituly jmenovacího práva presidentova* (str. 304). — Centralisace personálních opatření (str. 305). — Analogické použití zásad platového zákona (str. 306). — Článek V. *Jmenování na základě úprav podle § 210 odst. 1 plat. zákona* (str. 307). — Zaměstnanci státních drah (str. 308). — Zaměstnanci státních lesů a statků (str. 309). — Zaměstnanci státního statku v Lánech (str. 309). — Zaměstnanci ostatních státních podniků (str. 310). — Článek VI. *Jmenování na základě úpravy podle § 210 odst. 4. platového zákona* (str. 310). — Zaměstnanci, jichž platové a služební poměry jsou upraveny smluvně (str. 310). — Hranici kompetence určuje tu výše služebních příjmů. — Část III. *Srovnání s úpravami v jiných republikánských státech:* Spojené státy severoamerické (str. 312). — Francie (str. 313). — Výmarské Německo a Rakouská republika (str. 315).

VII. OSTATNÍ PŮSOBNOST PRESIDENTA REPUBLIKY 316

1. *President republiky hlavou státu (Dr. SOBOTA)* . . . 316

Význam § 2 ú. 1. vedle zásady duality výkonné moci (str. 316). — Ustanovení o hlavě státu není dekorativní floskule (str. 317). — 1. President republiky předebírá státní solemnity (str. 318). — 2. Protektoráty (str. 319). — 3. Politický styk s vládou i mimovládní veřejností (str. 319). — 4. Funkce společenského střediska (str. 319). — 5. Zájezdy (str. 320). — 6. Různé případy uznání hlavou státu (str. 320).

2. *President republiky zastupuje stát na venek (Dr. KŘOVÁK)* 321

Zastupování státu na venek výronem státní svrchovanosti (str. 321). — Prozatímní ústava o zastupování státu na venek (str. 321). — Ústavní listina (str. 321). — Zastupování státu na venek a ostatní působnost v oboru mezinárodních styků (str. 322). — Zastupování státu a ujednávání mezinárodních smluv (str. 323). — Representace rázu

společenského (str. 323). — Zvláštní případy zastupování státu na venek (str. 324). — Styk presidenta republiky s ministrem zahraničí (str. 325). — Výsledky dosavadní praxe (str. 325). — Zástupčí moc a konsulské patenty (str. 326).

3. *President republiky a mezinárodní smlouvy*

(Dr. KŘOVÁK) 327

I. Úvod; Vývoj ústavních předpisů o uzavírání mezinárodních smluv (str. 327). — II. O významu slova „smlouva“ (str. 328). — Jednostranné prohlášení (str. 328). — Kompensační dohody (str. 329). — III. V čem záleží „mezinárodnost“ smluv (str. 330). — Lze uzavírat smlouvy s jednotlivými členy států spolkových? (str. 331) — Smlouvy s Vatikánem (str. 331). — Mezistátní smlouva nemusí být smlouvou mezinárodní (str. 331). — Pojem státní svrchovanosti (str. 332). — Členství v rodině států (str. 333). — IV. Co rozumíme „sjednáváním“ smluv mezinárodních (str. 334). — Mezinárodní smlouvy sjednává president republiky. Může je však sjednávati i zmocněnci (str. 334). — Přístupy (str. 335). — V. Co je rozuměti „ratifikací“ mezinárodních smluv (str. 336). — Plné moci vyjednávačů (str. 336). — Oznámení ratifikace druhé straně (str. 337). — VI. O formě ratifikace. Písemnost a kontrasignace. Ratifikační instrument (str. 337). — Ratifikace mírových smluv (str. 337). — Formule ratifikační (str. 339). — Úkony postratifikační (str. 341). VII. Kdy je třeba souhlasu Národního shromáždění? (str. 341). — 1. Smlouvy obchodní (str. 342). — 2. Smlouvy, z nichž vyplývají břemena majetková nebo osobní (str. 343). — Břemena vojenská (str. 343). — Každý smluvní závazek není ještě břemenem (str. 344). — Podstatné znaky „břemene“ (str. 344). — Příklady smluv, při nichž jde o „břemena“ (str. 344). — Břemena nová (str. 345). — Případy pochybné se předkládají Národnímu shromáždění (str. 346). — 3. Smlouvy měnící státní území (str. 347). — VIII. Forma projevu souhlasu Národního shromáždění s mezinárodní smlouvou: A. Při smlouvách, jež nemění státní území (str. 347). — B. Při smlouvách, jež mění státní území (str. 349). — Zákon č. 102/1930 Sb. o úpravě hranic s Německem, Rakouskem a Maďarskem (str. 350). — Zákon č. 151/1930 o úpravě právních a hospodářských poměrů v pohraničních územích (str. 351). — IX. O účincích uděleného souhlasu Národním shromážděním (str. 351). — Možnost odvolání daného souhlasu (str. 351). — Souhlas předchozí a dodatečný (str. 352). — Souhlas podmíněný (str. 352). — Národní shromáždění nemůže předem zakázati ujednání smlouvy určitého obsahu (str. 353). — X. Uvádění mezinárodních smluv v prozatímní platnost. President republiky a péče o vnitrostátní provedení mezinárodních smluv (str. 353). — Administrativní smlouvy (str. 354). —

Uvádění v prozatímní platnost. Předpisy (str. 354). — Ústavní záruky (str. 356). — Stálý výbor a uvádění smluv v prozatímní platnost (str. 358). — XI. Sjednání míru (str. 361). — Dosavadní případy (str. 363). — Sjednání příměří (str. 363).

4. *President republiky přijímá a pověřuje vyslance* (Dr. SCHENK) 364

I. Ustanovení ústavní listiny a srovnání s jinými ústavami. Ustanovení čs. ústavy o přijímání a pověřování vyslanců (str. 364). — Ustanovení cizích republikánských ústav (str. 365). — *II. Přijímání vyslanců podle práva mezinárodního* (str. 365). — Agrément (str. 368). — Přijetí nového vyslance hlavou státu (str. 369). — Ukončení diplomatické mise vyslancovy (str. 371). — Povýšení vyslancovo (str. 371). — Změna v náčelnictví státu (str. 372). — Revoluce ve státě vyslancově (str. 372). — Odvolání vyslance: a) pravidelné (str. 372). — b) pro mezinárodní konflikt (str. 373). — Úmrtí vyslancovo (str. 374). — Vypuknutí války (str. 374). — Žádost státu přijímajícího o odvolání vyslance (str. 374). — Vypovězení vyslance (str. 374). — *III. Úkony presidenta republiky při přijímání vyslanců podle práva ústavního:* Výklad ustanovení naší ústavy o přijímání vyslanců (str. 376). — Přijímání vyslanců a meze působnosti presidenta republiky (str. 378). — Účast ministra zahraničních věcí při přijímání vyslanců (str. 379). — Kontrasignace (str. 379). — Ministerská odpovědnost za akty nekontrasignovatelné (381). — Zastoupení presidenta republiky při přijímání vyslanců (str. 383). — Hodnosti vyslanců vzhledem k jejich přijímání (str. 384). — Ceremoniel při přijímání vyslanců (str. 384). — Vyznamenání vyslanců odcházejících (str. 385). — *IV. Pověřování vyslanců podle ústavy a podle práva mezinárodního.* Ustanovení ústavní listiny (str. 385). — Obsah presidentova práva (str. 386). — *V. Jednotlivé úkony při pověřování vyslanců.* Agrément (str. 388). — Kvalifikace diplomatických zástupců (str. 389). — Tituly diplomatických úředníků (str. 391). — Diplomatický zástupce nemusí býti úředníkem zahraničního úřadu (str. 392). — Diplomatictí zástupci a § 20 odst. 3 ú. 1. (str. 394). — Pověření a pověřovací listina (str. 396). — Účast vlády na pověření vyslance (str. 400). — Lettres de créance (str. 400). — Trvání a ukončení diplom. mise (str. 401). — Odvolání vyslance presidentem republiky (str. 401). — Forma zprostění (str. 403). — Odvolací listina (lettres de rappel) (str. 403). — Propustná listina (lettres de récréance) (str. 404). — Odvolání z důvodů politických (str. 404). — Vznik válečného stavu (str. 405). — Jiné případy ukončení diplomatické mise: a) Povýšením vyslancovým (str. 405). — b) Smrtí neb abdikací suveréna (str. 405). — c) Změnou vládní formy (str. 406).

— Ukončení mise z vůle státu přijímajícího (str. 407). — VI. Vymezení pravomoci prezidentovy při pověřování vyslanců vůči vládě a ministru zahraničních věcí (str. 408). — Diplomatictí zástupci vlády (str. 408). — Generální konsulové, chargés d'affaires (str. 409). — Přidělování personálu je věcí administrativy (str. 410). — Vojenští attachés (str. 410). — Uznání nových států (str. 411). — Uznání nové vládní formy (str. 412). — Organizace zahraniční služby (str. 412).

5. *President republiky prohlašuje válečný stav a vypovídá válku (Dr. VOREL)* 413

1. *Genese ustanovení § 64 odst. 1 č. 3 ú. l.* (str. 413). —

2. *Prohlašování válečného stavu. Co se rozumí válečným stavem?* (str. 414). — Které případy přicházejí při prohlašování válečného stavu v úvahu? (str. 415). — Význam prohlášení válečného stavu (str. 417). — Prohlášení válečného stavu podle čl. 16 úmluvy o Společnosti národů (str. 418). — Při prohlašování válečného stavu není součinnosti Národního shromáždění (str. 419). — Jak se prohlášení válečného stavu vyhláší (str. 419). — 3. *Vypovídání války. Předchozí souhlas Národního shromáždění* (str. 419). — Kvalifikovaná většina potřebná k usnesení k vypovězení války (str. 420). — Na čí podnět jedná Národní shromáždění o vypovězení války (str. 420). — Jak se vyhláší vypovězení války (str. 421). — 4. *Vztah mezi prohlášením válečného stavu nebo vypovězením války a mobilisací* (str. 421). — 5. *Poměr válečného stavu k válečné době podle jednotlivých právních ustanovení* (str. 422).

6. *President republiky a ústavní soud (Dr. SOBOTA)* . . . 423

Může president republiky zkoumati ústavnost zákonů? (str. 423). — Naše předpisy o ústavním soudu (str. 423). — Práva presidentova vzhledem k ústavnímu soudu (str. 423). — President nemůže navrhopati ústavnímu soudu, aby prohlásil zákon za neústavní (str. 424). — President nemá účasti na publikaci nálezů ústav. soudu (str. 425). — Výsledky činnosti ústavního soudu (str. 425).

7. *Udílání milosti (Dr. SOBOTA)* 426

Povaha práva milosti v republikách (str. 426). — Druhy aktů milosti (str. 427). — Ustanovení naší ústavní listiny (str. 428). — Výklad § 103 ú. l. (str. 429). — Udílání amnestií zákonem (str. 429). — Milost u trestních činů soukromožalobných (str. 429). — Milost v případě státní obžaloby (str. 429). — Promíjení civilněprávních povinností (str. 430). — Promíjení trestů uložených soudy vojenskými (str. 430). — Milost ve věcech disciplinárních (str. 430). — Milost v disciplinárních věcech vojenských (str. 432). — Promíjení následků odsouzení pro přestupky důchodkové (str. 432). —

Promíjení trestů uložených podle obchodního zákona uher-
ského (str. 433). — Milost u deliktů správních (str. 433). —
Promíjení následků trestů (str. 433). — Promíjení trestů
vedlejších (str. 433). — Řízení o individuálních agraciacích
(str. 434). — Předpisy trestního řádu v poměru k § 103 ú. 1.
(str. 436). — Účinek udělení milosti (str. 436). — Milost
v případech trestu smrti (str. 437). — Dosavadní amnestie
(str. 438). — Zahlazení odsouzení (str. 438). — Udílení mi-
losti mladistvým (str. 439). — Statistika individuálních mi-
lostí za poslední léta (str. 439).

8. *President republiky udílí dary a pense z milosti*
(Dr. SOBOTA) 440

Právní podklad presidentova práva (str. 440). — Pojem
daru a pense z milosti (str. 440). — Význam této působnosti
(str. 441). — Řízení o darech a pensích z milosti (str. 441).
— Povolování osobních přídavků státním zaměstnancům
(str. 442).

9. *President republiky udílí vyznamenání* (Dr. SOBOTA) . 443

Zákon o zrušení šlechtictví, řádů a titulů, č. 11/1918 Sb.
(str. 443). — Pojem řádů a vyznamenání (str. 444). — Zá-
kon č. 243/1920 Sb. (str. 445). — Medaile vítězství (str.
447). — Řád a medaile Bílého lva (str. 448).

DOSLOV (Dr. SOBOTA) 449